UHMAD
UHMAD ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF MUSIC RESEARCHES

ÜSLUP VE REPERTUAR DERSİNDEKİ FRUSTRASYONLARA (ENGELLEMELERE) YÖNELİK ÖĞRENCİ, EĞİTİMCİ GÖRÜŞLERİ VE DEĞERLENDİRMELER[1]

FRUSTRATION IN STYLE AND REPERTOIRE CLASSES FOR STUDENTS EDUCATORS VIEWS AND ASSESSMENTS

Yıldırım AKTAŞ

Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Afyon / Türkiye

Öz: Bu çalışma; Sosyoloji, üslup ve repertuvar, frustrasyon ve müzik bilimleri disiplinlerini içermektedir. Araştırmanın; konusu ve içeriği ile klasik Türk müziği eğitimi veren üniversitelerdeki konservatuvarlarda eğitimi verilen Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında karşılaşılan frustrasyonların neler olduğu, çözüm önerileri konularının incelenmesi, öğrencilerin ve eğitmenlerin frustrasyonlar hakkındaki genel görüş ve düşüncelerini ve bakış açılarının belirlenmesini, Üslup ve Repertuvar dersinin eğitiminin uygulanmasında karşılaşılan engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik, özgün ve yeni bir çalışma olması, bu alana yönelik diğer derslerin eğitiminde karşılaşılacak frustrasyonların ortadan kaldırılmasına örnek teşkil edecek bir çalışmadır. Ayrıca sosyal psikoloji ve istatistik biliminin yöntem ve tekniklerinden faydalanılması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma sonucunda; alt problemlere göre düzenlenen veriler işlenmiştir. frustrasyon ile ilgili bilgilere, sosyal psikoloji ve müzik eğitimi ilişkisine, dersin hedefine ulaşmasında ortaya çıkan frustrasyonların neler olduğu, verilerin değerlendirilmesi, konularına yer verilmiştir. Çalışmanın alana katkı sağlayıcı, özgün ve konu üzerinde yeni çalışmalara destek olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üslup, Repertuvar, Frustrasyon

Abstract: This study includes; Sociology, style, repertoire and the principles of frustration and music science. The aim of this study is to identify the frustrations which are encountered during the style and repertoire courses offered at conservatory departments of the universities that offer classical Turkish music education, to examine proposals for solutions, to investigate the points of views and opinions of the students and lecturers about such frustrations. With regard to its subject and contents, this study is original and innovative in its solutions to eliminate frustrations encountered during style and repertoire classes and it will set an example for frustrations that could arise in other classes in this field. It is also notable in that it makes use of the methods and techniques of social psychology and statistics. As a result of the study, data prepared according to the sub problems are processed. content of this class and how this class is taught, information about frustration, relation between social psychology and music education, what the frustrations that come up during achieving the aim of this class are, assessment of the data, these are mentioned in the study. Contributing to the field of study, original and new work on the subject is considered to be supported.

Key Words: Style, Repertoire, Frustration

Doi: 10.17370/UHMAD.2015310335

(1) ***Sorumlu Yazar: Yıldırım AKTAŞ, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Afyon / Türkiye yldrmaktas@gmail.com*** ***Geliş Tarihi / Received: 03.03.2015 Kabul Tarihi/ Accepted: 10.04.2015 Makalenin Türü: Type of article (Araştırma / Research) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest:Yok / None "Etik Kurul Raporu Yok - None Ethics Committee***

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

GİRİŞ

Bu çalışma; Üslup ve Repertuvar dersi eğitimi alan konservatuvar öğrencilerinin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonları (engellemeleri) tespit etmek ve bu frustrasyonlara etkili çözümler bulmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, Üslup ve Repertuvar dersinin amaçlarına ulaşmada karşılaşılan engellemelere yönelik hem öğrenci hem de eğitmen görüşlerine ve düşüncelerine yer verilmiş, Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen frustrasyonların (engellemeler) neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır.

Çalışma; Konusu ve içeriği itibari ile Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonların belirlenmesi, öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonlara sonucundaki tutum ve davranışlarının belirlenmesi, bu dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonlar yönelik eğitimcilerin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, alana özgü yeni ve özgün bir çalışma olması ve müzik bilimi çalışmalarında sosyal psikoloji biliminin kullanılabilirliğini güçlendirmesi, bakımından önemlidir. Çalışma, Türk müziği eğitimi veren ve programları olan konservatuvarlar arasından uzman görüşleri alınarak belirlenecek beş konservatuvar, bu konservatuvarlar arasından araştırmaya gönüllü olarak katılacak öğrenci ve eğitimcilerle sınırlandırılmıştır.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre; Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında ortaya çıkan frustrasyonların (engellenmelerin), öğrenci ve uzman görüşlerine göre; fiziki, psikolojik, sosyal çevre, biyolojik ve dersin kendi özelliklerinin etkisi altında ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulgulara göre bu frustrasyonların ortadan kaldırılması yönünde yapılacak çalışmaların daha çok öğrenci tabanlı ancak uzman görüşlerine ve kontrolünde bağlı olarak çözülebileceği düşünülmektedir.

FRUSTRASYON

Bir engel sebebiyle hedefe erişememek ve gerginliği ortadan kaldıramama hali, intibaka veya yanlış intibaka götüren birçok davranışa yol açar**.** Bu engelleme (Frustrasyon) neticesinde her şeyden önce yeni tatmin yolları meydana çıkar. İdrakte ve tanımada değişiklikler olur. Engellemenin sonuçlarının mahiyeti ise engellemenin şiddetine bağlıdır. Engelleme sonucunda da öfke, kızgınlık, saldırganlık, eşya ve insanlara maddi zarar ve tahrip gibi hareketler ortaya çıkabilir(Krech, Crutchfild, 1999: 86).

Cüceloğlu ise frustrasyonu şu şekilde açıklamıştır:

"İstenmedik ve beklenmedik bir olayla karşılaşan kişi, olayın etki ve oluşum türüne göre engellenme duygusundan travma sonrası stres bozukluğuna varan bazı duygusal durumları yaşayabilir. Kişinin elde etmek istediği bir nesneye, ulaşmak istediği amaca varmayı veya bir gereksiniminin giderilmesini önleyen, geciktiren bir durumun yaşanması sonucu ortaya çıkan olumsuz duygu

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

hâli olan engellenme (frustrasyon) adı verilir. Engellenmeye bireyler değişik tepkilerde bulunurlar. Bazı kimseler saldırgan olurken, bazıları içlerine kapanabilir; Bazıları kendisini karamsarlığa bırakır, hiçbir şeye önem vermeyebilir" (1993: 279).

İsteklerimiz ve olmasını arzu ettiğimiz, olmasını planladığımız bir olay olmazsa yoğun bir engellenme duygusuna kapılırız.

Krech, Crutchfild göre; İnsanların motivelerine engel olan şeyler sonsuz sayıdadır. Fakat bunların hepsi dört kaynak kategorisi halinde sınıflandırılabilir.

a) Fiziki çevre (Fiziki çevrenin özellikleri)

b) Biyolojik imkânların sınırlıkları (bireyin bedensel ve zihni kabiliyetsizlikleri)

c) Psikolojik karmaşıklık (ruhsal farklı reaksiyonlar)

d) Sosyal çevre (sosyal ve kültürel sınırlılıklar, cemiyet kuralları ve baskısı)

(Krech, Crutchfild, 1999: 87).

SOSYAL PSİKOLOJİ VE MÜZİK EĞİTİMİ

Sosyoloji; insanın, toplum yaşamının, insan grupları ile toplumların bilimsel incelemesidir. Sosyoloji, sosyal varlıklar olarak bizim kendi davranışımızı ele aldığından, baş döndürücü ve zorlayıcı bir girişimdir (Giddens, 2008; 38).

SOSYOLOJİ VE MÜZİK EĞİTİMİ İLİŞKİSİ

Sosyolojik bakış açısı ile ele alındığında müzik eğitiminin işleyişi daha farklı ele alınabilecektir. Sosyolojik bakış; resmi okul müfredat programları, daha genel bir süreç olan ve öğrenim, eğitim ve okul ortamlarının çeşitli, resmi olmayan yönlerinin etkili olduğu kültürel yeniden üretiminin yalnızca bir bölümüdür. "gizli müfredat" kültürel yeniden üretimde çok önemli bir role sahip olduğunu belirtir (Giddens, 2008: 735).

Bu görüş; Türk müziği eğitimi verilen kurumlarda müfredatın yeterli olmadığı ve hâlâ meşk anlayışına ihtiyaç duyulduğu düşüncesini destekler niteliktedir.

PSİKOLOJİ VE MÜZİK EĞİTİMİ İLİŞKİSİ

Psikoloji bilimi gözlenen olayların sebeplerini açıklamaya çalışır. Bireyin müziksel davranışlarını incelemek içinde birçok alanda çalışmalar yapılmaktadır. "Psikoloji, fizikten farklı olarak bütün insanları doğrudan doğruya ve önemli bir şekilde ilgilendiren meselelerle uğraşır " (Krech, Crutchfild, 1999: 22).

Otaçoğlu Müziksel davranışlar ile psikoloji biliminin bağlantısını şu şekilde anlatmıştır. "Nörolojik ve fizyolojik araştırmalar, akustik ve fizyolojik çalışmalar, işitsel sunum ve kodlamabilişsel psikolojik çalışmalar, melodi algı ve üst düzey müzik performansı, müzik kabiliyetinin psikometrik analizleri ve gelişimi, müzik yete-

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

neklerinin kazanılması ve gelişim çalışmaları, sosyo psikolojik çalışmalar, davranışlar, analizler, uygulamalı çalışmaların (terapi ve eğitim alanları) müzik psikolojisi ile bağlantılı olduğunu belirtir" (Otaçoğlu, 2008: 2).

SOSYAL PSİKOLOJİ VE MÜZİK İLİŞKİSİ

Beşeri bilimler içerisinde sosyal psikoloji cemiyet içindeki ferdin davranışının her yönü ile uğraşır. Cemiyet içindeki ferdin davranışının ilmi olarak, geniş manada tarif edebilir (Krech, Crutchfild, 1999: 25).

Sosyal psikoloji insan davranışlarını çalışan bir akademik disiplindir. Tıpkı diğer bilimler gibi kültürel ve sosyal durumların sonucunda insanların en çok ne yaptıklarını varsayar. Sosyoloji gruplar arasındaki ilişkilere konsantre olurken sosyal psikoloji toplum ve kişiler arasındaki ilişkileri vurgular. Sosyal psikologlar, örneğin, daha çok bireylerin müzikal tercihlerini nasıl elde ettikleriyle ilgilenirler ve sosyologlar bir toplumda müziğin rolleri üzerine çalışmaya daha çok eğilimlidirler. Sosyoloji ve sosyal psikoloji arasındaki ilişki net bir çizgi değildir; bununla birlikte sosyoloji ve psikoloji bölümleri bulunan birden fazla üniversitenin her biri bu disipline sahip olduğunu iddia eder (Abeles, Hoffer, Klotman, 1994: 149).

Lindler sosyal psikolojinin görevinin, bireylerin karşılıklı psişik etkilerine bağlı olguların açıklanması ve tanımlanması olduğunu belirtir. Ona göre, içinde yaşayan bireylerden soyutlandığında toplum hiçbir anlam taşımaz ve toplumun koşulları elbette her bireyin bilincine yansır (Yahoda, 2007: 74).

Sosyal Çevre ve Müzik Eğitimi

Müziksel başarıda en önemli faktörlerin başında sosyal çevre gelmektedir. Toplumun kişisel adetleri, düzen, ritüeller ve yasaklarla kuşattığını belirir. Topluluk sözcüleri kendi kültürel kimliklerini bireylere aktarmaya çalışır. Birey bu durumda arzu ettiği gibi yaşama şansını elde edemeyebilir. Irk, din, dil, mevkiler, sınıf çatışmaları ve daha birçok etken üzerinde yapılacak müzik temelli çalışmalar araştırmacılara yeni ve farklı alanlara yönelmelerine katkı sağlayacaktır.

Müziksel hedeflere ulaşmada en önemli engellerden biri de sosyal çevredir. Toplum; ferdi inançlar, tutumlar, gelenekler v.b. birçok yasaklar veya koruyucularla kuşatılmıştır (Türkmen, 2007: 124).

"Müzikte sosyal psikoloji perspektifi müzik eğitiminde bireylerin sosyal bağlamında ve ortamında ele alınmasını zorunlu kılar. Bu bakış açısı müziksel öğrenme sürecinde bireyin tekil anlamda değil, aynı zamanda sosyal çevresi ile sürekli etkileşim içinde bulanan, etkileyen ve etkilenen bir varlık olarak kabul edilmesini gerektirir. Aksi takdirde; bireyin müziksel gelişimini hedefleyen müzik eğitimi, öğreneni bireysel ve toplumsal bir bütün olarak algılamadığı sürece müziksel gelişim sürecini tam olarak kavrayamayacaktır. Mesleki müzik eğitimi veren ya da vermeyen kurumların ve bunun dışında kalan öğretme-öğrenme etkinliklerinin gerçekleştiği ortamların sahip oldukları sosyal bağlam, müziksel öğrenme sürecinin önemli

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

bir parçasıdır. Okullardaki öğrencilerin farklı cinsiyet, yaş, zekâ, yetenek ve sosyo-ekonomik düzeydeki arkadaşlarının arasında edindiği sosyal biliş, toplumsal davranışları olduğu kadar müziksel öğrenme ve davranışlarını da etkileyebilecektir" (Özmenteş, 2010).

Müzik eğitiminin, günümüzde müzik türlerinin sosyal çevrede tanınmaması işlevlerini ve içeriklerinin bilinmemesi, türler hakkında sosyal çevrede oluşan yanlış algılar, birçok olumsuzlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Kendi sosyal çevresini oluşturmuş kati gelenekleri olan toplulukların, konumlarından dolayı oluşan müzik zevkleri, günümüz müzik eğitimine olumsuz etkileri olmaktadır. Bu sosyal çevre içerisinde müziğin günah sayıldığı, ayıplandığı çevrelerin olduğunu da bilinmektedir. Klasik Türk müziği eğitiminde özellikle üslup ve repertuvar eğitiminde, öğrenci çeşitliliği göz önüne alındığında; müziğin var olduğu, sevildiği ve önemli sayıldığı bir sosyal çevreden gelen öğrenci ile müziğin önemsenmediği, dikkate alınmadığı sosyal çevreden gelen öğrenci profilleri eşit olmayacaktır. Üslup ve Repertuvar dersinde konuya hâkim, belli bir altyapısı ve repertuarı olan sosyal çevresinin desteğini almış bir öğrencinin dersteki başarısı yadsınamayacak kadar önemlidir. Tam tersini düşündüğümüzde bu dersten sıkılan, öğrenemeyen, seslendiremeyen, konuşamayan içine kapanık bir öğrenci profilinin ortaya çıkma olasılığı yüksektir. Geleneğin, anlayış veya sosyal değerlerin engellemenin temelinde yattığı açıkça görülmektedir.

Psikolojik Karmaşıklık ve Müzik Eğitimi

Krech ve Crutchfild'a göre; (1999: 87) insanın psikolojik sahası zengindir ve bu zenginliğin içinde birçok zıtlık mevcuttur. Çalgı seçiminde zorlanan öğrenci, geleceği hakkında kaygıları olan ve psikolojik karmaşıklıklar yaşayan öğrenci, icra-besteleme-araştırma ve eğitim boyutları, genel, amatör ve profesyonel alanları olan hemen her yaş grubuna verilen müzik eğitiminde sosyal psikolojinin çalışmaları alanlarının oldukça geniş olduğu düşünülmektedir. Günümüzde klasik Türk müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarına öğrenci alımı yapılırken aday öğrenciler üzerinde psikolojik herhangi bir çalışma yapılmaz. Kısacası psikolojik durumları dikkate alınmaz. Genellikle yeteneği, müzikal durumu ve sınav performansı üzerine bir eleme yapılır ve yetenek başta olmak üzere, bu kişiler klasik Türk müziği eğitimi verilmek üzere konservatuvara alınırlar. Özellikle kişisel performansa dayalı bir ders olan Üslup ve Repertuvar dersinin uygulanmasında bir takım olumsuzluklar ve psikolojik karmaşıklıklar mutlaka olacaktır. Bu psikolojik karmaşıklıkların önüne geçebilmek için dersin eğitmenleri ve bölüm eğitmenlerine büyük görevler düşmektedir. "Eğitmen aynı zamanda iyi bir psikolog olmalıdır. Öğrencinin cesaretini kırmaktan sakınmalıdır "(Galamıan,1999).

Biyolojik İmkânlar ve Müzik Eğitimi

Hareki ve zihni kabiliyetler müzik eğitiminde başarıyı doğrudan etkilemektedir. Krech ve Crutchfild (1999: 87), bu biyolojik hudutlar ve

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

imkânsızlıkların bilhassa insanı etrafındakilerden daha az kabiliyetli kılan kuvvetli birer engellemedir. Biyolojik imkânsızlıkların kaynağı genellikle kişinin kendisidir. Bu engellemeler gerçekçi olmayan beklentilerden doğar. Kişinin kendi iç dünyası üzerinde yaşadığı ve kimseye söyleyemediği bu gibi durumları dışında öğrencinin uyum probleminden dolayı yaşadığı biyolojik imkânsızlıklar da söz konusudur.

Berktin bu konuda; "Öğrencilerde genel olarak rastlanan nörotik belirtiler, çeşitli uyum problemlerinin sıkıntısının sonuçları ya da belirtileridir. Bu uyumlarda başarısızlığa uğradıkları zaman davranış bozukluklar gösterirler" (1978: 60). Üslup ve repertuvar dersi için uyum problemi yaşayan öğrenciler bu dersin genel özelliklerini yerine getirmede duydukları kaygıdan dolayı bir takım biyolojik imkânsızlıklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu imkânsızlıkların başında aşırı heyecan, terleme, titreme, konuşma ve söylemde zorluklar, algı düşüklüğü gibi durumlardan oluşmaktadır.

Fiziki Çevre ve Müzik Eğitimi

Krech ve Crutchfild, (1999: 87) fiziki çevrenin hedefe erişmede en belirgin engel olduğunu belirtir ve hapishanedeki hücre cezası çeken mahkûm örneği verirler. Bina, araç-gereç eksikliği, ders yapmaya uygun olmayan derslikler vb birçok engel öğrencinin müziksel başarısında önemli engellerdendir.

PROBLEM VE ALT PROBLEMLER

Problem cümlesi:

"Öğrencilerin ve Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki Frustrasyonlara Yönelik Algıları Nelerdir?"

Bu önermelere dayanarak alt problemler şöyle oluşturulmuştur.

1. Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki Fiziki Frustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Algıları Nelerdir?

2. Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki BiyolojikFrustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Algıları Nelerdir?

3. Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki PsikolojikFrustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Algıları Nelerdir?

4. Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki Sosyal Çevre İle İlgili Frustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Algıları Nelerdir?

5. Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar Dersinin İçeriği İle İlgili Frustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Algıları Nelerdir?

6. Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki Fiziki Frustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır?

7. Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki BiyolojikFrustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır?

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

8. Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki PsikolojikFrustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır?

9. Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersindeki Sosyal Çevre İle İlgili Furstrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır?

10. Eğitimcilerin Üslup ve Repertuvar Dersinin İçeriği İle İlgili Frustrasyonlara/ Engellemelere Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma, Türk müziği devlet konservatuarlarında Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonları belirlemek, bu frustrasyonların nasıl oluştuğunu, sonuçlarının neler olduğunu ve bu sonuçlara yönelik öğrenci ve öğretmenlerin tutum ve davranışlarını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Üslup ve repertuvar dersinin öğrenci yönünden başarı ortalamasının yükselmesini sağlamak, bu dersin öğretim yöntem ve stratejilerinde yeni ve farklı yönelimler ortaya çıkarabilmek araştırmanın diğer amaçları arasındadır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Çalışma konusu ve içeriği itibari ile; Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonların belirlenmesi, Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonları sonucundaki tutum ve davranışlarının belirlenmesi, Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde karşılaştıkları frustrasyonlara yönelik eğitimcilerin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, alana özgü yeni ve özgün bir çalışma olması, müzik bilimi çalışmalarında sosyal psikoloji biliminin kullanılabilirliğini güçlendirmesi, bakımından önemlidir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Çalışma: Klasik Türk müziği eğitimi veren ve programları olan konservatuvarlar arasından beş konservatuvar, bu konservatuvarlar arasından araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrenci eğitimcilerle Araştırmacının maddi olanakları ile sınırlandırılmıştır

YÖNTEM

Araştırma, genel çerçevesi amacı ve yöntemi bakımından durum tespiti için tarama modelini esas alan betimsel bir çalışmadır.

ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmada öğrenci ve eğitimcilerin karşılaştıkları frustrasyonlar belirlenmeye ve betimlenmeye çalışılmıştır. Konuyla ilgili kaynaklar taranmış ve belirlenmiş, kaynak taraması ve ilgili alanda yapılan çalışmaların incelenmesi, sonucunda probleme uygun veri araçları seçilmiş, konuya ilişkin verilerin elde edilebilmesi için uygulanacak görüşme formlarının, anketlerin ve katılımlı gözlem formlarının taslakları oluşturulmuş, formların geçerlik ve güvenirliğinin sağlanması için bu alanda uzman kişilerle görüşülmesi, uzman görüşleri doğrultusunda formların düzenlenmesi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evren ve örnekle-

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

mi belirlenmiş, konuyla ilgili uzman eğitimcilerin belirlenmesi ve görüşmeleri yapılmış, araştırma kapsamında belirlenen örneklemde formların uygulanması katılımlı gözlem yapılması ve ikincil verilerin toplanması yapılmış, uygulama sonucu elde edilen verilerin yazılı ortama aktarılması düzenlenmesi yapılmış, araştırma sonunda elde edilen verilerin nitel ve nicel araştırma teknikleriyle çözümlenmesi yapılmış, veriler düzenlenmiş ve yorumlanmış, araştırma raporu hazırlanmış, problemlerin çözümüne yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Tablo 1. Eğitimci Yapılandırılmış Görüşme Formunda Yer Alan Eğiticilerin Çalıştıkları Üniversite ve Katılan Eğitmen Sayılarının Dağılımları

Çalışmaya Katılan Üniversite ve konservatuvarlar	Çalışmaya Katılan Repertuvar Dersi Eğitmenleri	Mezuniyet Durumları	Meslekteki Kıdemleri	Üslup ve Repertuvar Dersini Yürüttüğü Süre
İstanbul Teknik Üniversitesi TMDK	2	Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	1
		Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	5
Afyon Kocatepe Üniversitesi DK	2	Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	12
		Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	12
Konya Selçuk Üniversitesi DK	2	Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	13
		Doktora	Yrd. Doç.Dr.	15
İzmir Ege Üniversitesi TMDK	1	Doktora	Öğr.Grv. Dr.	15
Elazığ Fırat Üniversitesi DK	1	Yüksek Lisans	Öğr.Grv.	8

Tablo 2. Öğrenci Anketlerinin Yapıldığı Üniversite/Konservatuvarlar ile Bu Ankete Gönüllü Katılan Üslup ve Repertuvar Dersi Eğitimi Alan Öğrencilerin Sayılarına Yer Verilmiştir

Ankete Katılan Üniversite Konservatuvarlar	Ankete Katılan Gönüllü Öğrenci Sayısı
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	10
Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	12
Konya Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	09
İzmir Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	10
Elazığ Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	10

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

VERİLERİN TOPLANMASI

İncelenen konuya açıklık getirmek ve sonuca ulaşmak amacıyla belirli çalışmalar sonucunda toplanan bilgiler, belgelere veri denir.

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. "Nitel araştırma; belli bir nokta üzerinde odaklanmada çok metotlu araştırma problemine yorumlamacı yaklaşımı benimseyen bir yöntemdir. Nitel araştırma denildiğinde hiçbir deneysel araç olmaksızın bulgular elde edilen araştırma anlaşılabilir " (Altunışık ve arkadaşları, 2012: 303).

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla yazılı ve elektronik kaynak taranmış, konservatuvarlarda görev yapmakta olan eğitmenlere yönelik yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uygulanmıştır.

"Yapılandırılmış görüşme daha çok önceden yapılan ve ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan görüşme planının aynen uygulandığı bir görüşmedir " (Karasar, 2009:167).

Uzmanlar ile odaklanmış görüşme yapılmıştır. Üslup ve repertuvar dersi alan öğrenciler için anket formu hazırlanmış ve uygulanmıştır. "Anket, birincil kaynaklardan veri toplamak amacıyla hazırlanan sistematik bir soru formudur. Amacı, araştırmanın problemini çözecek ve ele alınan hipotezleri test edecek bilgileri sistematik bir biçimde toplamak ve saklamaktır" (İslamoğlu, 2003: 107).

Araştırma için hazırlanan anket; Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen frustrasyonların neler olduğunu anlamak için yapılmıştır. 5 ana faktör altında yapılmıştır. İlgili konularda uzman kişilerin görüşleri alınarak yapılmıştır. Anket 5 bölümden oluşmaktadır.

1. Fiziki Frustrasyonlar

2. Biyolojik Frustrasyonlar

3. Psikolojik Frustrasyonlar

4. Sosyal Çevre ile ilgili Frustrasyonlar

Anketin ön çalışması araştırmacının görev yaptığı Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında yapılmıştır. Konservatuvarın ilgili bölümünde eğitim gören toplam12 kişiye bu anket uygulanmış ve güvenirlik kat sayısı olan α Cronbach katsayısı % 81,7 bulunmuştur. Bu nedenle ön çalışmanın güvenlik katsayısının %80 den yukarı olması sebebiyle güvenilir olduğu ortaya çıkmıştır. Geçerliliği ve güvenirliği sağlanmış olan bu anket hedeflenen araştırma kapsamında ana kütleye (evrene) bağlı olarak belirlenen örnekleme uygulanmıştır. Bunun sonucunda bireylerin (birimlerin) bu anketteki sorulara vermiş olduğu yanıtların Cronbach α güvenirlik kat sayısının anket için % 75,5 olarak bulunmuştur. Ayrıca ankette çıkartıldığı zaman güvenirlik α katsayısını arttığı duruma rastlanmadığı için güvenirlik katsayısı % 78,5 olarak alınmış ve anketin oldukça güvenilir olduğu bulunmuştur.

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Öğrencilerin Üslup ve Repertuvar dersindeki frustrasyonlara yönelik algılarını belirlemede 5 ana faktöre (Fiziki, biyolojik, psikolojik, sosyal çevre ve dersin içeriği) yönelik frustrasyonların okullara göre ve cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılık olup olmadığının belirlenmesinde (t) testi ve varyans (anova) kullanılmıştır. Öğrencilerin bu 5 faktör altında üslup ve repertuvar dersindeki frustrasyonlara yönelik algılarının eğitimini aldıkları üniversite ve konservatuvara göre farklılık olup olmadığının belirlenmesinde varyans (anova) kullanılmıştır. Anlık düzey p=0,005 düzeyi esas alınmıştır.

Çalışma yapılırken devlet konservatuvarları klasik Türk müziği bölümünde okuyan Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrencilerin içinden rastlantısal 60 kişi seçilmiştir. Hazırlanan ankette seçilen 60 kişinin sonuçları değerlendirilirken; boş bırakılan soru, taraflı ve eksik cevap, fazla yanlış cevap olan 9 anket değerlendirme dışı bırakılarak 51 anketin değerlendirilebilir olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde alt problemlere göre elde edilen verilerin sonuçlarına ve önerilere yer verilmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre öğrenciler;

Derslerin yapıldığı derslikle ilgili olumsuzlukların, derste kullanılan araç ve gereçlerin yetersizliği veya olmayışının, derste kullanılan nota vb yazılı materyallerin dersin eksikliği veya niteliğinin, derse katılan öğrenci sayısının fazla ya da az oluşunun, derse katılan öğrenci sayısının fazla oluşunun, derse katılan öğrencilerin niteliğinin (çabuk kavrayan ve derse hazırlanmış olan öğrenci), derse katılan öğrencilerin niteliğinin düşük oluşunun, dersin süre zamanlamasının, ders saatlerinin erken veya geç olma durumunun derslerin süre ve zamanlamasının doğru yapılmasının engellemelere yol açacağını düşünmüşlerdir.

Diğer yandan öğrencilerin bir kısmının; okulun fiziki ortamının, dersin hedefine ulaşılmasında, ciddi bir frustrasyona neden olmayacağı, okulun fiziki ortamındaki her türlü olumsuzlukların, öğrencilerin hedeflerine ulaşmasında ciddi bir frustrasyona neden olmayacağını belirtmişlerdir.

İkinci alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre öğrenciler;

Bedensel rahatsızlıklar ve hastalıkların, bu dersin yapılmasında rahatsızlığın şekline görefrustrasyon yaratabileceği, bedensel rahatsızlıklar ve hastalıkların, dersin yapılmasında frustrasyon oluşturabileceği, uykusuzluk, yorgunluk gibi bedensel sıkıntıların dersinin hedefine ulaşmasında olumsuzluklar yaratacağı, zihinsel algılarındaki farklılıkların veya sorunların bu dersin hedefine ulaşmasında engelleyici faktör olduğunu, müzikal yeteneklerinin dersin hedeflerine ulaşmasında etkiye sahip olduğunu, müzikal becerilerin üslup ve repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmada önemli

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

bir etkiye sahip olacağını belirtmişlerdir. Diğer yandan, öğrencilerin, zihinsel algıların yüksek olmasının, dersin hedeflerine ulaşmasında tüm engellemeleri ortadan kaldırabileceği, müzikal yeteneklerinin bu dersin hedefine ulaşmasında ortaya çıkan frustrasyonları ortadan kaldıracağı, müzikal becerilerinin bu dersin hedefine ulaşma yolunda karşısına çıkan frustrasyonları ortadan kaldırmada önemli bir role sahip olduğu yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Üçüncü alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre öğrenciler;

Derse yönelik yaşadığı kaygı, stres yoğunluğunun Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında önemli bir etkiye sahip olduğunu, mesleki yaşamına karşı içinde bulunduğu belirsizliklerin dersin hedefine ulaşmasında önemli bir frustrasyon olduğunu, günlük yaşamlarında sahip oldukları genel kaygı ve stres yoğunluğun Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında bir etkiye sahip olduğunu, günlük yaşamında sahip olduğu kaygı ve stres yoğunluğunun vermiş olduğu gerginlik halinin Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında önemli bir frustrasyon oluşturduğu düşüncesini taşıdıkları anlaşılmaktadır.

Dördüncü alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre öğrenciler;

Arkadaş ilişkilerinin Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında önemli bir etkiye sahip olduğunu, arkadaşları ile huzurlu, barışık ve mutlu bir ortama sahip olan bir öğrencinin Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmada önemli bir etkiye sahip olduğunu, Üslup ve Repertuvar dersini veren öğretim elemanı ile öğrenciler arasındaki (olumlu ya da olumsuz) ilişkilerin dersin hedeflerine ulaşmasında etkili olduğunu, eğitmen ve öğrenci arasında daima seviyeli, eğitimin derse yönelik bir yakınlaşma olması, eğitmen ile öğrencinin tartışma, kavga, şiddet gibi olumsuz davranışların aza indirilmesiyle engellemeleri ortadan kaldırabileceği, dersi veren eğitmen ile öğrenciler arasındaki yapıcı ve olumlu ilişkilerin bu dersin hedeflerine ulaşmada frustrasyonları ortadan kaldıracağı, okul dışındaki ortamın dersin hedeflerine ulaşmasında önemli bir etkisi olduğunu, kaldığı ev, yurt, pansiyon vb. mekânların bu dersin hedeflerine ulaşmasında uygun olduğunu, huzurlu düzenli ve güvenli olmayan mekânlarda yaşayan öğrencilerin, bu dersi okul dışında tekrar etme olanağı olamayacağını bu durumunda bir frustrasyon oluşturacağını, barındığı ortamın olumsuz yönlerinin fazla olması, havasız, kirli ya da dağınık bulunması, ders çalışabileceği bir ortam olmamasının önemli engellemelere neden olabileceğini, ailesinden devir aldığı birikimlerin bu dersin hedeflerine ulaşılmasında karşılaştığı frustrasyonlara çözüm bulmada önemli bir etkiye sahip olduğu görüşüne büyük ölçüde katıldıklarını, ailesinden edindiği kültürel birikimin niteliği bu dersin hedeflerine ulaşmada önemli bir role sahip olduğu düşüncesinde olduklarını göstermektedir.

Beşinci alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre öğrenciler;

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Üslup ve Repertuvar dersinde seslendirilen eserlere hazır bulunuşluk durumunun frustrasyonlara neden olduğunu, seslendirilen eserlerin sözlerinin anlaşılmayışı, seslendirilen eserlerin güçlük derecesinin düzeye göre sıralanmayışının olumsuzluk yarattığını, seslendirilen eserlerin öğrencinin ses sınırlarının dikkate alınarak seslendirilmemesinin ve akort probleminin önemli bir olumsuzluk olduğunu, klasik Türk müziğinde önemli yeri olan eğitim ve aktarım konusunda, eğitimi veren kişinin geniş bir bilgiye sahip olmayışı, klasik Türk müziği repertuvarındaki eserleri seslendirebilecek nitelikte sese ve üsluba sahip olmamasının önemli bir frustrasyon yarattığını, dersi veren öğretim elemanının olumsuz tavır ve tutumları, bu dersinin hedeflerine ulaşmasında bir engel olabileceğini, öğrencilerin Üslup ve Repertuvar dersine ait terminoloji yetersizliklerini, Üslup ve Repertuvar dersinin hedeflerine ulaşmasında, önemli frustrasyon olarak gördükleri düşüncesinde olduklarını göstermektedir.

Altıncı alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre eğitmenler;

Fiziki frustrasyonlar ile ilgili, en sık karşılaştıkları durumları genellikle konservatuvar binasının eğitimine uygun olmaması, müzik eğitimine uygun bir donanım içermemesi, dersliklerin soğuk olması, havasız olması, yalıtımın eksik olması veya olmaması yönündedir. Bu görüşlerine göre dersliklerin sayılarının yeterli olmamasından kaynaklanan olumsuzlukları aşmak ve frustrasyona dönmesini engellemek için, dersleri kendi odalarında yapmayı tercih ettikleri yönünde görüşler sunmuşlardır. Bu frustrasyonları ortadan kaldırmak için okul yönetimi ile iş birliği içinde olduklarını, fiziki ortamların iyileştirilmesi, onarılması ve düzeltilmesi için okul yönetimi ile birlikte çalışmalar yaptıkları anlaşılmaktadır.

Yedinci alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre eğitmenler;

Üslup ve Repertuvar dersi için, en sık karşılaştıkları biyolojik frustrasyonların başında öğrencilerin ses rahatsızlıkları (nodül-polip-grip-nezle-faranjit gibi), yeterli ses alanına sahip olmamaları (Temel Bilimler öğrencileri), okul dışında gece çalışmalarından kaynaklanan ses kısıklığı ve yorgunlukları, aşırı sigara tüketiminden kaynaklana sesin niteliğinin ve renginin değişmesi ve ses aralığının daralması gibi rahatsızlıkların olduğu anlaşılmaktadır. Bir başka eğitmene göre de biyolojik frustrasyonlar sadece öğrencinin sesi ile ilgili olmadığı yönündedir. Görme kayıpları ve rahatsızlıkları, sonradan başlayan işitme kayıpları, hareki ve nörolojik rahatsızlıklarda biyolojik frustrasyonlar oluşturabileceği ve bu frustrasyonlara karşı eğitimcilerin genellikle tıbbi müdahaleyi önerdikleri anlaşılmaktadır.

Sekizinci alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre eğitmenler;

Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrenciler için en sık karşılaşılan psikolojik frustrasyon durumlarının, öğrencinin kendi iç dünyasından kaynaklandığını belirtmektedirler. Ancak öğrencinin psikolojisini etkileyen başka faktörlerinde olduğundan söz etmişlerdir. Sağlık problemleri, müzikal yetersiz-

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

lik, kendini zayıf ve yetersiz hissetmesi, çevresel etkenler, okul ve derslerin durumu, özel yaşantısı, ailevi ilişkilerindeki olumsuzluklar gibi, nedenlerden dolayı öğrencilerin psikolojik rahatsızlıklar yaşayabileceklerinden söz etmişlerdir. Üslup ve repertuvar dersinin algılanması ve başarılabilinmesi için öğrencinin sağlıklı ruh haline ihtiyaç duyulduğu, aksi takdirde öğrencinin, bu dersin gerekliliklerini yerine getirmeyeceği konusunda görüşler vardır.

Dokuzuncu alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre eğitmenler;

Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrenciler için en sık karşılaşılan, sosyal çevre ile ilgili frustrasyon durumlarının, öğrencilerin arkadaş çevresindeki iletişim durumları, maddi durumları, kuşak çatışmaları, sosyal paylaşım sitelerinde geçirdiklerin sürenin uzunluğu, olduğunun üzerinde durmuşlardır. Üslup ve Repertuvar dersinde geçilen eserlerin farklı kültür ve çevreden gelen her öğrenciye hitap etmediği hakkında görüş bildiren eğitmenler de vardır.

Onuncu alt probleme ilişkin elde edilen verilere göre eğitmenler;

Üslup ve Repertuvar dersi alan öğrenciler için en sık karşılaşılan, dersin içeriği ile ilgili frustrasyon durumlarının; eserlerin seslendirilmesi, usûl ile eser seslendirmeyi istememe yönünde talepler, büyük formdaki eserlerden çabuk sıkılmaları, ağır gelmesi ve ilgi zayıflığının olması, derse devam sorunu olması, sözleri açıklayamama durumu, perde basmada yaşadıkları olumsuzluklar, akort birliği olmaması, nota birliğinin sağlanmaması, klasik Türk müziğinin seslendiriş özellikleri ile eser okuyamamaları, seçilen eserlerin öğrencilerin kabiliyet ve yeteneğinin üzerinde olması, dinlemek zorunda oldukları ses ustalarının kayıtlarının eski oluşu, eğitimini aldıkları müziği dinlememeleri, eser kimliğine yönelik çalışmaları yapmamaları, dersin sadece eseri seslendirmek ile gerçekleştiğini düşündüklerini, dersin eğitmenini beğenmemeleri, eğitmen ile olan ilişkilerinde denge kuramamaları, yaşam tarzları ile eğitimini aldıkları müzik türünün uyuşmaması gibi birçok farklı frustrasyonların yaşandığından söz etmişlerdir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre frustrasyonların ortadan kaldırılması için;

Fiziki ortamların olumsuz yanlarının düzeltilmesi ile ilgili olarak okul ya da üniversite yönetimi bilgilendirilmelidir. Gerekirse konservatuvarda bu yönde bir komisyon kurulup fiziki ortamların kullanışsız, bakımsız olmasının doğuracağı sonuçlar üzerine, ilgili birim yöneticilerine brifingler (bilgilendirme) verilmelidir.

Öğrenciler biyolojik imkânlardaki sınırlılığı en çok ses rahatsızlıkları üzerinde yaşamaktadırlar. Ses rahatsızlıkları ve hastalıkları için yapılabilecek ilk adım iyi bir hekime gitmektir. Ancak öğrencinin ses aralığından dolayı yaşadığı sorunlar eseri seslendirirken zorlanması ya da sesi verimli kullanamaması durumunda ise öğrencinin sesine uygun bir akorttan eseri seslendirmesi sağlanmalıdır. Farklı bir akort için asla zorlanmamalıdır.

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Grip, nezle, farenjit gibi geçici rahatsızlıklarda öğrenci dinlendirilmelidir.

Biyolojik rahatsızlıkların büyüklüğü ve öneminin belirlenmesi gerekmektedir. Psikolojik boyutları fazla olan rahatsızlıklar için ya da bedensel rahatsızlığını psikolojik rahatsızlıkla ilişkilendiren öğrenciler için eğitmenin bir psikiyatrist yaklaşımı ile bu sorunu aşmasını sağlaması gerekmektedir. Bazı aşılamayacak olan psikolojik sorunlar içinse mutlaka tıbbi yardım alınması gerekmektedir,

Ses sağlığı ile ilgili olumsuzlukların giderilmesine yönelik, konu ile ilgili toplantılar ve konuşmalar yapılabilir. Konservatuvarın ses ile ilgili bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin, ses sağlıklarını takibi için kulak burun boğaz doktorları ile belli bir ücret karşılığında düzenli sürelerle muayeneleri ve takipleri yaptırılabilir. Böylece ses ile ilgili hastalıklara ve rahatsızlıklara erken müdahale yapılma imkânı bulunabilir. Bu da Üslup ve Repertuvar dersinde yapılan eğitimin ses ile ilgili olan kısmının sorunsuz yapılmasını sağlayacaktır. Öğrencilerin ses ve bedensel sağlıkları için özel hayatlarına dikkat etmeleri, seslerini sağlığı için uyku düzenine dikkat etmeleri, seslerini yoran, bozan ya da kısan ortamlardan olabildiğince uzak durmaları önerilebilir. Bu frustrasyonları ortadan kaldırmak için, eğitmenlerin, öğrencilerin biyolojik ve olumsuz taraflarını tespit ederek, farklı stratejiler geliştirmeleri doğru bir yöntem olacaktır.

Tüm bu frustrasyonların önüne geçebilmek için, öğrencilerin tamamının psikolojik tıbbi destek alması önerilebilir. Ya da eğitmen ve öğrenci arasında diyaloga dayalıgörüşmelerin attırılması frustrasyonların engellenebilmesi için bir yöntem olarak kullanılabilir.

Frustrasyonlara yönelik tutum ve davranışların çözümünde genellikle diyalogdan yana bir tutum sergilenmelidir. Arkadaş çevresi ve yaşadığı çevrede huzursuz, büyüklerin gelenekleri ile çatışmalar yaşayan öğrencilerin, yaşadıkları bu durumları derse yansıtmaması yönünde planlamalar yapılmalıdır. Sosyal çevreden kaynaklanan frustrasyonların engellenmesi için de öğrencilerin aileleri ile iletişime geçilmesi yönünde çalışmalar başlatılmalıdır.

Klasik Türk müziği geleneği ve tarihinin ayrıca Üslup ve Repertuvar dersinin kültürel ve sosyal yönlerinin anlatıldığı teorik bilgilere öğretilmelidir. Eser seçiminde bazen kolaydan zora doğru bir yol takip edilmelidir. Büyük formda eserler yanında şarkı, ilahi, türkü gibi formlara yer verilmelidir. Usûl vurarak eser seslendirmenin yararı üzerinde durulmalıdır. Ders eğitmeni öğrenci ile birlikte usûl vurarak eserleri seslendirme yolunu tercih etmelidir.

Eserlerin eski Türkçe olan güfteleri öğrenci ile birlikte açıklanmalıdır. Ortak bir akort tayin edilip eseri seslendirme yoluna gidilmelidir. Ya da kızlar ve erkekler için farklı ya da yakın akortlar belirlenmelidir. Klasik Türk müziği üslup ve tavrına dikkat edilerek eserin seslendirmesi yapılmalıdır. Geçilen eserlerin varsa doğru seslendirilmiş kayıtları dinletilmelidir. Özellikle eser kimliğine yönelik çalışmalar yapılarak derse başlanmalıdır.

UHMAD
ULUSLARARASI HAKEMLİ MÜZİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
International Refereed Journal of Music Researches
Ocak– Şubat – Mart - Nisan 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 Kış İlkbahar
January-February - March - April 2015Issue: 03 Volume:02 Winter Spring
ID:21 K:39
www.uhmadergisi.com
PRINT ISSN: 2148-8223 ONLINE ISSN:2149-2476
(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Dersin eğitmeni ve öğrenci arasında bireysel barışın sağlanmasına dikkat edilmelidir. Dersin planlanması en az bilene göre yapılmalıdır. Yaşam tarzlarının ve yaşadıkları ortamın, eğitimini aldıkları müzik türünün, gerektirdiği şartlara göre tasarlanması yönünde küçük toplantılar, söyleşiler düzenlenmelidir. Klasik Türk müziği ile ilgili her türlü kaynağı (kitap, ses, görüntü, nota gibi) oluşturma ve arşivleme bilinci yerleştirilmelidir.

KAYNAKÇA

ASALES, H.F., HOFFER, C. F., KLOTMAN, R. H., (1994). Social *Psychological Foundations Of Music Education, Schirme Books*, New York

ALTUNIŞIK, R., RECAİ, Ç., S., BAYRAKTAROĞLU., E.Y., (2012). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, 7.Baskı, Sakarya Kitapevi, Sakarya

BERKTİN, T.C., (1978). *Çocuklarda ve Gençlerde davranış bozuklukları*, Türkiye iş Bankası Kültür Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara

CÜCEOĞLU, D., (1993). *İnsan ve Davranışı*, Remzi Kitapevi, İstanbul

GALAMIAN, I., (1999). Öğrencilere Birkaç Söz, *Orkestra Dergisi*, Sayı 306,İstanbul

GIDDENS, A., (2008). *Sosyoloji,* Kırmızı Yayınları, İstanbul

İSLAMOĞLU, A.H., (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Beta Yayım, İstanbul

KARASAR, N., (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (19.Basım). Nobel Yayın ve dağıtım, Ankara

KRECH, D., CRUTCFIELD, R.S., (1999). Theory And Problems Of Socıal Psychology New York Mc Graw-Hill 1948 (Çev: Erol Güngör, Sosyal Psikoloji Teori ve Problemler, Ötüken Neşriyat Anonim Şirketi, İstanbul

ÖZMENTEŞ, G., (2010). Müziksel kimlik gelişiminde güdüsel ve sosyal psikolojik etkenler, *EAS 2010 Sosyo-Kültürel Değişimler Bağlamında Müzik ve Müzik Eğitimi Kongresi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu

TÜRKMEN, U., (2007). *Müzik Eğitimcileri ve Müzikseverler için, Gelincik Tarlası,* Ekspres Matbaası, Kütahya

YAHODA, G., (2007). *Sosyal Psikoloji Tarihi,* Çeviri:Şeyda Başlı, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul